

Horváth Richárd: Retrográd

(A novella a Gödöllői Irodalmi Díj 2026 pályázaton 3. helyezést ért el.)

Hajnali négy óra volt, amikor a sínek között sétáltam hazafelé. A kavicsok tompán ropogtak a cipőm alatt. Hideg volt. Az a csontig hatoló, hajnali hideg, ami még a gondolatokat is lelassítja. A sínek két vékony ezüstcsíkként vezettek Máriabesnyő felé, miközben mindkét oldalon a fák sötét, néma falai kísérték az utamat. A környéket jobban ismertem, mint a saját tenyeremet. Tudtam, hogy néhány kilométer múlva feltűnik a templom tornya, és nemsokára elérek a vasúti hídhöz. Tudtam azt is, hogy a reggeli köd hol ül meg a fák között. Azt viszont nem tudtam, hogy miért vagyok itt, miért sétálgatok a síneken. Csak haza szerettem volna érni.

Amikor elértem Máriabesnyő első utcáit, a köd már felszállóban volt. Egy furcsa, vibráló hangot kezdtem hallani, egyre közelebb érve az utca aljához. Két oszlop állt egymással szemben, mélyvörös fényük megfestette az aszfaltot és a kerítéseket. Megközelítettem a kaput. A két oszlop között vibráló, vörös lézert fészült. A vibrálás egyre erősödött. Már nemcsak hallottam, hanem az egész testemben éreztem. Megálltam előtte. Az oszlop bal oldalán egy kijelző volt, amely erős kékes fénnel világított. Gépies, rideg betűk villogtak rajta: *„Azonosítás szükséges. Kérjük, olvassa be a lakcímkártyáját.”* Zsebembe nyúltam. Végigtapogattam a nadrágomat, a kabátom béléseit, de csak a kulcscsomómat találtam meg. Semmi más nem volt nálam. Rápillantottam az oszlop sarkában lévő digitális órára: négy óra tizenkét percet mutatott. Még negyvennyolc perc volt hátra a hajnali öt órai kapunyitásig. A rendszer szemében nem léteztem, nem voltam idevalósi. Pedig itt nőttem fel. Ujjammal megpróbáltam megérinteni a falat, de az érintés pillanatában azonnal vissza is vettem a kezemet. Rövid, éles fájdalom nyilalt az ujjbegyembe. Megégetett ujjamat a számhoz szorítottam. A vörös lézert falon nem lehetett átmenni. Kénytelen voltam más utat választani, hogy hazajussak.

Hátrafordultam, és felnéztem a dombra. A fák fekete lombjai közül, mint valami sötét tömb, emelkedett ki a templom. Csak ez az egy irány maradt. Átvágtam a sűrű, fekete lombok alatt, egyenesen a hegytető felé. Odaérve fojtogató csend fogadott. Egy árva lélek nem volt az egész környéken. Elmentem a monumentális épület mellett, egészen hátra, a templom mögötti részre, ahol a gomolygó köd a legsűrűbb volt. A lábam alatt hirtelen megremegett a föld, és közvetlenül előttem a domb megnyílt. Egy hatalmas, sötét barlangszáj tátongott a domboldalban. Nem gondolkodtam azon, hogy miért nyílt meg előttem. Az ösztöneimre hagytam: tudtam, hogy be kell mennem.

Amint átléptem a barlang küszöbét, a sötétség megtört; derengő világosság áradt szét. A barlang falai nedvesen csillogtak a homályban. Nem tudtam megmondani, honnan érkezik a fény, mégis láttam magam előtt az utat. Csak a lépteimet hallottam. A járat hol összeszűkült, hol kitágult. Néhol olyan érzésem támadt, mintha valaki figyelne a sötétből, de amikor megfordultam, nem volt ott senki. Haladtam tovább. A távolban megláttam egy erősebb fényt. Először azt hittem, csak a szemem káprázik. Egyre közelebb kerültem hozzá. A világosság már szinte vakított, így elkezdtem futni, ki akartam végre jutni innen. Néhány perc múlva a járat hirtelen véget ért. Kiléptem a szabadba, majd megtorpantam. Egy erdős részre jutottam ki. Hátranéztem, és megpillantottam a Sziklahalmot. Csak ekkor ismertem fel a helyet. Az Erzsébet-parkban álltam. Előttem keskeny ösvények ágaztak szét mindkét irányba. A bal oldali a fák közé vezetett, a jobb oldali pedig egy meredek útszakasz volt. Egy pillanatra úgy éreztem, bármilyen elindulhatnék. Mégsem tettem. Valami azt súgta, hogy nem térhetek le. Csak előre mehetek. Nem tudtam megmagyarázni, honnan tudtam, de biztos voltam benne. Haladtam előre, egyszer csak valahonnan a távolból kutyaugatás hallatszott.

Megdermedtem. Ez volt az első hang, ami nem tőlem származott, amióta a síneken elindultam. A vonyítás néhány másodpercig visszhangzott a fák között. Nem tudtam megállapítani, merről jött.

Továbbindultam. Menet közben a fák hirtelen ritkulni kezdtek, és a homályból egy ház sziluettje rajzolódott ki. Egy tágas faház állt ott magányosan az erdő közepén. Kerítés nem volt sehol. Az ablakokból meleg fény világított, a lámpa sugara élesen vágott át a kinti sűrű ködön. Megközelítettem a házat. Felmentem a lépcsőn, alattam nyikorogni kezdtek a deszkák. Kinyújtottam a kezem, és megfogtam a kilincset. Nagy levegőt vettem, majd kinyitottam az ajtót.

Beljebb lépve megdöbbenve láttam, hogy a háznak nincsenek belső falai; nem voltak ajtók, amik elválasztották volna a helyiségeket, csupán jól elkülöníthető szobarészek. Jobbra a konyha volt, mellette a spájk. Középen a hatalmas nappali terült el, hátul pedig a hálósoba látszott. A levegőben valami kellemes, fűszeres illat szállt. Az egész faház belső tere hihetetlenül szép és rendezett volt; minden ragyogott a tisztaságtól, és pontosan úgy nézett ki, mintha valaki életvitelszerűen lakna itt. Lassú léptekkel indultam el előre a nyitott térben. Körbejártam a szobarészeket, megérintettem a bútorokat és a tárgyakat, amik a kezem ügyébe kerültek. Minden egyes érintéssel egyre erősebbé vált bennem az érzés: én itt már jártam.

A konyhapulthoz érve megpillantottam egy kerámiabögrét, amiből még vékony csíkban szállt fel a gőz. Közelebb hajoltam. A frissen főzött tea illata megcsapta az orromat. Habozás nélkül megfogtam a bögre fülét, és belekortyoltam. Ez pontosan ugyanaz a tea volt, amit kiskoromban ittam a leghidegebb estéken. Az agyam kétségbeesetten próbált logikus magyarázatot találni a lehetetlenre, de az ismerős íz minden kételyt elnémított. A vészharangok elnémultak a fejemben. Kimerültségtől lelassulva a hálósobai részhez mentem. Be akartam feküdni az ágyba, hogy végre kialudjam ezt a végtelennek tűnő éjszakát. Lehunytam a szemem. A takaró melege és a tea hatása azonnal magával rántott, gondolataim kezdtek szétfolyni.

Már majdnem átadtam magam az alvásnak, amikor egy éles, oda nem illő neszre lettem figyelmes. Megmerevedtem. Nehéz léptek moraja hallatszott kintről. Valaki határozottan közeledett a házhoz. Gyorsan kikeltem az ágyból, és a hátsó ablakon át kimenekültem az éjszakába. Elfutottam; nem érdekelt, hová jutok, csak messze akartam kerülni onnan. Hallottam, ahogy az illető torka szakadtából ordítani kezdett.

– Ki merészelt bejönni ide? Ki merte meggyalázni az otthonomat?

A kiáltása úgy hasított bele az erdő csendjébe, hogy megfagyott a vér az ereimben. Hangja nem távolodott, azt éreztem, hogy egyre közelebb és közelebb jön. Egy idő után ráeszméltem, hogy ismerem ezt a hangot. Saját magamat hallottam. A saját tehetetlen, tomboló hangomat, amiért a város, amit mindennél jobban ismertem, végleg megváltozott a szemem előtt, és a rideg modernizáció ezt az utolsó szent helyet is elérte. A ház melegében lévő énem őrvongva védte ezt az érintetlen bástyát tőlem, a betolakodótól – attól az énemtől, aki asszisztált a változáshoz, és idáig menekült előle. Azzal a lendülettel, ahogy az ordítás utolért, a sötétség nem kívülről szakadt rám, hanem belülről.